

Inhoud

Interview met psychiater Geert Smid

8

Foto Nadine Maas

16 Holly Prigerson: Prolonged Grief Disorder (PGD) is een hechtingsprobleem

24 Hoe houden we herdenkingsrituelen betekenisvol?

32 Hoe ervaren deelnemers de Invictus Games?

36 Psychotrauma in de media

40 Werken aan wereldwijde mentale gezondheid

28 Eric de Vroedt over de *Leedvermaak* trilogie

EN VERDER

- 4 **impact** **ACHTERGROND**
Persisterende complexe rouwstoornis
- 12 **impact** **ONDERZOEK**
Verlies van een ouder door huiselijk geweld
- 15 **impact** **COLUMN**
Jackie June ter Heide: Het medicijn in de pijn
- 19 **impact** **PERSOONLIJK**
Hoe overleef je de moord op je zus/dochter?
- 22 **impact** **BEELDVERHAAL**
Herinneringsproject Namen en Nummers
- 31 **impact** **PORTRET**
Een onuitwisbare indruk
- 39 **impact** **COLUMN**
Ilse Raaijmakers: Banaliteit van het goede?
- 43 **impact** **INTERVIEW**
Haitham Abdulrazak, psychiater uit Irak
- 46 **impact** **BOEKEN**
- 50 **impact** **NtVP**

Ellen Klaassens

Hoofdredacteur Impact Magazine

Eén op de drie mensen wereldwijd krijgt in zijn of haar leven te maken met een onverwacht overlijden van een dierbare. Wanneer dit overlijden niet alleen onverwacht is maar ook plaatsvindt in de context van een traumatische gebeurtenis, u moet dan denken aan moord, zelfdoding, oorlog, terreur, een ongeval, een misdrijf of een ramp, dan spreken wij van een traumatisch verlies. Van alle mensen die te maken krijgen met het traumatische verlies van een dierbare ontwikkelt tien procent psychische klachten die voldoen aan de criteria voor traumatische rouw.

Sinds een aantal jaar brengt Geert Smid, psychiater en onderzoeker bij ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, de begrippen traumatisch verlies en traumatische rouw met een onvermoeibaar enthousiasme onder de aandacht van vele collega's. Per 1 maart 2019 is hij benoemd tot bijzonder hoogleraar 'Psychotrauma, verlies en rouw na rampen en geweld' aan de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht. Ter gelegenheid van zijn oratie getiteld *Een raamwerk van betekenisgeving na verlies*, op 20 maart 2020, staat dit nummer van *Impact magazine* in het teken van traumatische rouw.

Wat zijn de kenmerken van traumatische rouw? Wat is er anders aan dan 'gewone' rouw? En hoe zit dat met een posttraumatische stressstoornis of een depressie? Wat zijn de risicofactoren? En wat als je traumatische rouwklachten hebt ontwikkeld. Kan je er dan voor behandeld worden?

Antwoord op deze vragen krijgt u in het inleidende artikel geschreven door Paul Boelen, hoogleraar Klinische Psychologie aan de Universiteit van Utrecht/ARQ. De kersverse hoogleraar Geert Smid is geïnterviewd over zijn leerstoel en zijn drijfveren door Miranda Olff, hoogleraar Psychotrauma bij het Amsterdam UMC/ARQ.

Verder vindt u in dit nummer onder andere een interview met regisseur Eric de Vroedt die onlangs begonnen is met de repetities van de geroemde theatertrilogie *Leedvermaak* van Judith Herzberg. Ook kunt u het persoonlijke verhaal lezen van Lucinda van de Ven wier zus, Nadia, 17 jaar geleden vermoord werd. Al met al is deze eerste uitgave van 2020 een mooi en divers nummer geworden en ik hoop dat u zich er, net als ik, op verheugt te gaan bladeren en lezen.

impact over de psychosociale gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen

Impact informeert, agendeert en discussieert over de psychosociale gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen op zowel mensen, organisaties als samenleving. Het magazine is gericht op mensen die zich beroepsmatig bezighouden met de psychosociale gevolgen van rampen, crisis, oorlog en geweld, zoals hulpverleners, onderzoekers en beleidsmakers. Daarnaast focust Impact zich op een brede groep professionals en anderen met interesse in terugkerende actuele thema's als psychotrauma, psychosociale hulp na rampen en crisis als ook oorlog, vervolging en geweld.

Impact is een uitgave van ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld en wordt mede mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Nederlandstalige Vereniging voor Psychotrauma (NtVP).

Abonnement Impact komt vier keer per jaar uit, een jaarabonnement kost € 27,50. Abonneren kan door een mail te sturen naar impactredactie@arq.org

Redactie Ellen Klaassens (hoofdredacteur), Ingrid van Assouw, Menno van Duijn, Lucia Hoenselaars, Joanne Mouthaan, Bart Nauta, Ilse Raaijmakers en Onno Sinke

Redactie coördinatie Marleen van de Ven

Redactieadres Nienoord 5, 1112 XE Diemen

Contact Tel. 088-3305190, e-mail: impactredactie@arq.org

Uitgave 4de jaargang, 2020 - nr. 1

Oplage 1.300 exemplaren

Vorm en productie Bruksvoort Design & Content

ISSN 2543-2591